

у собі суперечливі положення, які закріплені як у конвенціях із охорони права на компонування напівпровідникових виробів, так і положеннях, закріплених у директивах ЄС.

Значна кількість положень Угоди потребує своєї імплементації на рівні кодифікованого регулювання як шляхом внесення змін до книги 4 ЦК України, так і шляхом вдосконалення спеціального законодавства щодо охорони компонування напівпровідникових виробів як окремих об'єктів права інтелектуальної власності. Зазначені зміни мають стосуватися передбачення прямо у спеціальному Законі: віднесення конкретно визначеної кодової інформації до охоронюваного права, повноцінна та об'єктивна перевірка сукупності елементів (способів, системи, технології та закодованої інформації) на оригінальність.

Література

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 чер. 2014 р. № 984-011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/984_011

2. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 05 лис. 1997 р. № 621/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80>

3. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

УДК 347.63 (043.2)

Падун Р.В., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОПІКА ТА ПІКЛУВАННЯ ЯК ФОРМА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Проблема дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування з кожним днем стає актуальнішою і болючішою темою для нашого суспільства. Однак останніми роками змінилися пріоритети державної політики. Перевага надається вихованню дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування у родині (усиновлення, опіка та піклування, передача на виховання у дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї).

Під опікою та піклуванням слід розуміти сімейну форму влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, за якою дитина передається на виховання до сім'ї опікуна (піклувальника), які в силу закону зобов'язані створити умови для здійснення їхніх особистих немайнових та майнових прав та інтересів, а також забезпечити належний

фізичний та духовний розвиток дитини, їх матеріальне утримання.

Опіка встановлюється над дитиною, яка не досягла 14 років, а піклування – над дитиною у віці від 14 до 18 років. Опіка та піклування над дитиною встановлюється органом опіки та піклування, а також судом у випадках, передбачених Цивільним кодексом України [1].

Встановлення опіки та піклування має місце у випадках, коли батьки: померли; невідомі; визнані в судовому порядку безвісно відсутніми або оголошені померлими. Разом з тим опіку та піклування може бути встановлено і при житті батьків неповнолітніх дітей якщо батьки позбавлені батьківських прав або прийнято рішення про відібрання у них дитини і передачу її під опіку; визнані недієздатними або обмежено дієздатними; понад шість місяців не можуть займатися вихованням своїх дітей [2].

При призначенні опікуна (піклувальника) беруться до уваги його можливості виконувати опікунські обов'язки, стосунки між ним та підопічним. Опікун чи піклувальник призначається лише за його згодою (ч. 1 ст. 244 СК України) і, як правило, з числа родичів чи близьких підопічному осіб, при цьому за умови досягнення відповідного віку (10 років) враховуються побажання самої дитини.

Закон встановив певні обмеження при виборі кандидатури опікуна (піклувальника) не можуть бути особи, які: не досягли 18 років; визнані недієздатними або обмежено дієздатними; перебувають на обліку або лікуються в психоневрологічних та наркологічних закладах; раніше були опікунами чи піклувальниками та з їх вини опіку чи піклування було припинено; позбавлені батьківських прав; інтереси яких суперечать інтересам дитини; засуджені за скоєння тяжкого злочину [2].

При встановленні опіки (піклування) особа, що виконуватиме функції опікуна чи піклувальника набуває певних прав та обов'язків: самостійно визначати способи виховання дитини з урахуванням думки дитини та рекомендацій органу опіки та піклування; з дозволу органів опіки та піклування розпоряджатися (витрачати на утримання підопічних) пенсією, допомогою, аліментами, іншими доходами від належного підопічному майна. Опікуни (піклувальники) зобов'язані: виховувати підопічних, піклуватися про їхнє здоров'я, фізичний, психічний, моральний і духовний розвиток, готувати їх до самостійного життя; не перешкоджати спілкуванню дитини з її батьками та іншими родичами, за винятком випадків, коли таке спілкування суперечить інтересам дитини; подавати щорічно в строк встановлений законом до органів опіки та піклування звіт про свою діяльність за минулий рік щодо захисту прав та інтересів підопічного, у т.ч. щодо збереження належного дитині майна, житла тощо [2].

Контроль за діяльністю опікунів (піклувальників) здійснюється органами опіки та піклування із залученням громадськості шляхом

планових відвідувань осіб, які перебувають під опікою (піклуванням) [3].

Як і права та обов'язки опікунів (піклувальників), права дитини, над якою встановлено опіку чи піклування регламентовано законом. Дитина, над якою встановлено опіку або піклування має право: на проживання в сім'ї опікуна або піклувальника, на піклування з його боку; на забезпечення їй умов для всебічного розвитку, освіти, виховання і на повагу до її людської гідності.

Як бачимо, є всі підстави для того, щоб опіку та піклування вважати формою прийомного виховання, адже вона підпорядкована меті цього правового інституту – забезпечити дитини-сироті чи дитині, позбавленій батьківського піклування такі умови виховання та розвитку, які б вона могла отримати в рідній сім'ї. Опіку та піклування слід віднести до тимчасової форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування, оскільки строк перебування дитини у сім'ї опікуна (піклувальника) чітко визначений законом.

Література

1. Мироненко В.П. Сім'я як головний інститут соціалізації дитини. *Юридична наука*. 2013. № 2. С. 49-54.

2. Правила опіки та піклування: затверджені Наказом Державного комітету України у справах сім'ї та молоді від 26 трав. 1999 р. № 34/166/131/88. *Офіційний вісник України*. 1999. № 26. Ст. 115.

3. Ромовська З.В. Коментар до глави 18 «Усиновлення» Сімейного кодексу України. *Законодавство України*. 2005. № 4. С. 3-43.

4. Яременко О.О., Комарова Н.М., Бевз Г.М., Волинець Л.С. та ін. Методичний посібник по проведенню тренінгу-курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків. Київ: Український інститут соціальних досліджень, 2000. 128 с.

УДК 347.9:347.77/.78](043.2)

Писана Т.О., суддя,
Київський апеляційний суд, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО СПАДКУВАННЯ ПРАВ НА ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ

Географічне зазначення у розрізі питання особливості, а в деякій мірі і можливості його спадкування є доволі проблемним.

Правове регулювання відносин, пов'язаних із використанням географічних зазначень в Україні забезпечується Цивільним кодексом України (далі – ЦК України), зокрема, главою 45 книги четвертої, та спеціальним законом України «Про правову охорону географічних зазначень» від 16 червня 1999 року № 752-XIV (далі - Закон). При цьому